

Aydın İktisat Fakültesi Dergisi (<http://dergipark.gov.tr/aifd>)

ISSN 2528-9845 | Periyot Yılda 2 Sayı | Başlangıç: 2016 | Yayıncı Adnan Menderes Üniversitesi

1.388 | 682

Sayılar

. 2017

- Cilt: 2 Sayı: 2 **★ Özel Sayı** (<http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33315>)
- Cilt: 2 Sayı: 1 **★ Özel Sayı** (<http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33272>)

. 2016

- Cilt: 1 Sayı: 2 (<http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/28229>)
- Cilt: 1 Sayı: 1 (<http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/28230>)

→ Arşiv (<http://dergipark.gov.tr/aifd/archive>)<http://dergi.adu.edu.tr/aifdergi/> (<http://dergi.adu.edu.tr/aifdergi/>)Aydın İktisat Fakültesi Dergisi 2 (<http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33315>)

Cilt 2 - Sayı 2 - Ara 2017

Son Sayı

▶ Türk İhracatında Yaşanan Dönüşümün Analizi: Ticaretin Serbestisinden Bugüne (/aifd/issue/33315/370013)

Sayfalar 1 - 20

✍ Volkan Sezgin

▶ Türkiye'de Genç İşsizliğinin, İşsizlik Histerisi Hipotezi Çerçevesinde Yapısal Kırılmalar Testi ile Analizi (/aifd/issue/33315/356395)

Sayfalar 21 - 32

✍ KIYMET YAVUZASLAN, ÖZGÜR DAMAR, BÜŞRA SÖNMEZ, BURCU ÖZDAŞ, NAZLI UYAR, EDA AKILOTU

▶ TÜRKİYE ÇIKTI AÇIĞININ GÖZLENEMEYEN BİLEŞEN MODELLERİ İLE ÖLÇÜLMESİ (/aifd/issue/33315/351448)

Sayfalar 33 - 48

✍ Eda Yalçın Kayacan, Şenay Üçdogruk Birecikli

▶ TÜRKİYE'DE ÇEKİRDEK BİR AİLENİN ÖMÜR BOYU ÖDEDİĞİ VERGİNİN HESAPLANMASI: ASGARI ÜCRET ANALİZİ (/aifd/issue/33315/354621)

Sayfalar 49 - 66

✍ Ersan Öz, Ersin Yavuz

▶ VERİ ZARFLAMA ANALİZİ VE KÜMELEME ANALİZİ KULLANILARAK OECD'YE ÜYE ÜLKELERİN EKONOMİK PERFORMANSLARI, YAŞAM MEMNUNİYETİ VE İNOVASYON DÜZEYLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ (/aifd/issue/33315/370061)

Sayfalar 67 - 80

✍ osman pala, mehmet aksaraylı

▶ ENGELLİ AİLELERİNİN YAŞADIKLARI SOSYAL VE EKONOMİK SORUNLAR (/aifd/issue/33315/356211)

Sayfalar 81 - 100

✍ Tule GÜLTEKİN, Sergender SEZER

▶ TÜRKİYE'DEKİ MAZOT FİYAT ŞOKLARININ HUBUBAT SEKTÖRÜNE ETKİSİ (/aifd/issue/33315/370598)

Sayfalar 101 - 115

✍ Gökhan ÇINAR, Halil İbrahim Yılmaz

▶ Türkiye'de İşsizlik ve Sendikalaşma İlişkisi Üzerine Ekonometrik Bir Analiz (/aifd/issue/33315/363883)

Sayfalar 116 - 127

✍ Hatice Erol

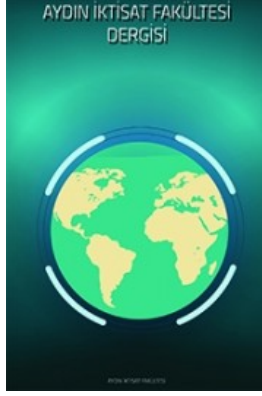
LOCKSS (/aifd/lockss-manifest)

DergiPark (/) / Aydın İktisat Fakültesi Dergisi (http://dergipark.gov.tr/aifd) / Sayı

Cilt: 2 - Sayı: 1

★ Özel Sayı

👁 25 | 📄 31

İçindekiler

Makaleler

- 📄 **FİYATLAR GENEL DÜZEYİ İLE DÖVİZ KURU ARASINDAKİ EŞBÜTÜNLEŞME VE NEDENSELLİK İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ** (http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33272/370321) / Sayfalar: 1-10 [PDF \(/download/article-file/390342\)](#)
Şahin Bulut
- 📄 **6360 SAYILI BÜYÜKŞEHİR KANUNU SONRASI KIRSAL ALANLARI YENİDEN DÜŞÜNMEK- İZMİR ÖRNEĞİ** (http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33272/370261) / Sayfalar: 11-27 [PDF \(/download/article-file/391367\)](#)
Esra KUT GÖRGÜN, Neriman Yörür
- 📄 **HALKA AÇIK FİRMALARDA SERMAYE ARTTIRIMI DUYURULARININ HİSSE SENEDİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ÖLÇÜLMESİ: BORSA İSTANBUL'DA BİR UYGULAMA** (http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33272/370201) / Sayfalar: 28-42 [PDF \(/download/article-file/390163\)](#)
hatice başkaya, Prof.Dr.Yusuf Kaderli
- 📄 **KREDİ GENİŞLEMESİ İLE CARİ AÇIK ARASINDAKİ İLİŞKİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ** (http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33272/351478) / Sayfalar: 43-60 [PDF \(/download/article-file/390257\)](#)
Sevcan Güneş, Canan Yıldırım
- 📄 **Satın Alma Kararında Tüketicilerin Algıladığı Marka Denkliliğinin Etkisi: Hizmet Sektöründe Bir Uygulama** (http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33272/356182) / Sayfalar: 61-79 [PDF \(/download/article-file/390253\)](#)
Gökhan Akel, Fatma Çakır
- 📄 **Seçilmiş Ülke ve Ülke Gruplarında Kredi Derecelerinin Yatırımlar Üzerindeki Etkisi** (http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33272/356385) / Sayfalar: 80-104 [PDF \(/download/article-file/390249\)](#)
Ela Bulut, Aslı YENİPAZARLI, Gamze KAVAK
- 📄 **SOSYAL GÜVENLİK SİSTEMİ AÇIKLARININ ANALİZİ VE EKONOMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ** (http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33272/354605) / Sayfalar: 105-123 [PDF \(/download/article-file/390255\)](#)
İbrahim Organ, Ersin Yavuz
- 📄 **Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadın Girişimcilik: TEB KOBİ TV** (http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33272/369913) / Sayfalar: 124-140 [PDF \(/download/article-file/390247\)](#)
Gülsüm ÇALIŞIR, Emine Çakmak Kılıçastan
- 📄 **TOPLUMSAL İNŞACI ULUSLARARASI İLİŞKİLER YAKLAŞIMINA GÖRE 1998-2011 ARASI VE 2011 SONRASI TÜRKİYE-SURİYE İLİŞKİLERİ** (http://dergipark.gov.tr/aifd/issue/33272/370184) / Sayfalar: 141-170 [PDF \(/download/article-file/390245\)](#)
Mehmet Turan Çağlar

(https://twitter.com/dergipark)

(https://facebook.com/dergipark)

Hakkında (/page/about) SSS (/page/faq) Önemli Hatırlatmalar (/page/dergiler-icin-onemli-aciklamalar) İletişim (/page/iletisim)
DergiPark Forum (/page/dergipark-forum) Kullanım Videoları (/page/egitim-dokumanlari) UDS Rehber (/page/uds-rehber)
DergiPark'ta Neler Oluyor? (/page/dergipark-ta-neler-oluyor) DergiPark Ekibi (/page/dergipark-calisma-grubu)

Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadın Girişimcilik: TEB KOBİ TV¹

Gülsüm ÇALIŞIR²;
Emine ÇAKMAK KILIÇASLAN³

“Girişimci; soğuk ve profesyonel iş ortamlarında yaşayamayan tropik bir çiçeğe benzer. Bir girişimcinin ilk macerası sadece deneyim kazanmak ile sonuçlanır. Bu süt dişlerine benzer. Yerlerine daha güçlü ve dayanıklularının çıkması zaman alır.”

Deaver Brown

“Öncü olmak, girişimcinin standart niteliğidir. Ancak bu şekilde kaynaklar bolluğa dönüşür.”

Peter F. Drucker

Özet

Toplumun en küçük birimi ailedir, ailenin en büyük yükünü taşıyan ise kadındır. Ne yazık ki toplumda yıllarca “öteki” olarak gölgede kalan kadın, zamanla kendi ayakları üzerinde durmayı öğrenmiştir. Toplumsal cinsiyetin gölgesinde kendine yer edinmeyi öğrenen kadın, elini attığı her işte başarıyı yakalamayı da bilmiştir. Bu anlamda kadının ekonomide de adı olmaya başlamıştır. Son dönemlerde etkin şekilde ekonomide varlığını göstermeye başlayan kadın, girişimcilik alanında da kendinden söz ettirmeyi başarmıştır. Böylelikle geçmişte evinde çocuk büyüten, evinin kadını olan kadın, günümüzde istihdama olanak sağlayarak, ekonomiye katkı sağlar konuma gelmiştir.

Bu çalışmada toplumsal cinsiyet bağlamında kadın girişimcilerin durumunu gösterir bilgilere ulaşmak amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşabilmek için girişimcilik alanında adından çokça söz ettiren TEB KOBİ TV’de kadın girişimciler için yer alan bilgilerin tematik analizi yapılmıştır. Buna göre; TEB KOBİ TV’nin resmi web sitesi olan <http://www.tebkobitv.com/> sitesinin ana sayfasında yer alan “Keşfet” başlığı altında bulunan “Girişimcilik” alt kategorisinde bulunan “Kadın Girişimciler” başlığı ile verilen bilgilerin tek tek analizi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu başlık altında 6 Kasım 2007 - 25 Mayıs 2016 tarihleri arasında toplam 50 haber verildiği tespit edilmiştir. Söz konusu tarihlerden günümüze kadar ise kadın girişimciler ile ilgili herhangi başka bir habere yer verilmediği görülmüştür. İlgili tarihler arasında verilen haberlerin 25’inin doğrudan kadın girişimcilerin başarı hikâyelerinden, 21’sinin kadın girişimleri ilgilendiren kredi, istihdam, araştırma, destek vb. içeriklerden oluşan bilgilendirme amaçlı haberlerden, 4’ünün de bir kadın girişimcinin özel hayatını ele alan haberlerden oluştuğu sonucu ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgulara göre Türkiye’de kadın girişimci sayısında henüz istenilen düzeye ulaşamadığı, toplumsal cinsiyetin uzantısı olarak kadın girişimcilerin erkek girişimcilerin gölgesinde kaldığı anlaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Girişimcilik, girişimci, kadın girişimci, toplumsal cinsiyet, kobi, tv.

Jel Kodu: J, J1, J16

¹ Bu çalışma, 27-29 Temmuz 2017 tarihinde Aydın Adnan Menderes Üniversitesi İktisat Fakültesi tarafından gerçekleştirilen 2. Uluslararası Eurefe’17 Kongresi’nde sözlü bildiri olarak sunulmuş ve özet bildiriler kitabında özet şekliyle yayımlanmıştır.

² Doç. Dr., Gümüşhane Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü Öğretim Üyesi, 0538 312 25 05 gulsumcalisir@gumushane.edu.tr; gulsumcalisir@yahoo.com (Sorumlu Yazar)

³ Öğr. Gör., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu, Öğretim Elemanı, 0536 768 88 62 emine.kilicaslan@adu.edu.tr; emine.cakmak.kilicaslan@gamil.com

Woman Intrapreneurship Within The Context Of Gender: TEB SME TV

Abstract

Family is the smallest unit of community, and woman is the one carrying the greatest load of the family. Unfortunately, woman who left “the other” in the community for years have learned to stand on her own feet by time. Women who learned to have place for herself under the shadow of gender have known to reach success in every jobs she made a grab for. In this sense, woman, too, had a name within the economy. Starting effectively show her existence in the economy lately, woman has achieved to make herself be mentioned most often in the area of intrapreneurship. Herewith, woman who raised children at home and lived only for her home have come to a place contributing to economy by providing opportunity for employment today.

In this study, it is aimed to reach informations that show the situation of woman intrapreneurs within the context of gender. To reach this goal, thematic analysis of informations for woman intrapreneurs that took place in TEB KOBİ TV (TEB SME TV) which became very popular in the area of intrapreneurship. Accordingly, analysis on an individual basis of the informations given under the headline “Women Intrapreneurs” which ws placed under the sub-category “Intrapreneurship” under the headline “Explore” in the main page on the site <http://www.tebkobitv.com/>, official website of TEB KOBİ TV. Totally 50 news given have determined under aforementioned headline between the dates November the 6th 2007 – May the 25th 2016. It have been seen that any news didn’t take place there about woman intrapreneurs from those dates until now. Results that 25 of the news given were about success stories of women intrapreneurs, 21 about information aimed news having contents like credits, employment, exploration, supports, etc. That concerned women intrapreneurs, and 4 about special life of a woman intrapreneur have been emerged through the news handled. To the findings approached, it have been reached that number of women intrapreneurs in Turkey didn’t come to the desired level yet, and women intrapreneurs still left under the shadows of male intrapreneurs as the continuation of gender.

Key Words: Intrapreneurship, intrapreneur, woman intrapreneur, gender, sme, tv.

Jel Codes: J, J1, J16

1. Giriş

Girişimcilik kavramı, son dönemlerde sıkça duyulan kavramlardan biri haline gelmiştir. Genellikle erkeklerin çalışma alanı ya da onlara özel bir durum gibi algılanan girişimcilikte, risk alabilme, kimsenin görmediğini görebilme durumu ile belli bir işte farkındalık yaratma esaslı söz konusudur. İlgili kavram, her ne kadar erkeklerle özdeşleştirilmiş olsa da günümüzde kadın girişimcilerin de varlığı dikkat çekmektedir. Dün evinin kadını olan girişim sahipleri, bugün ekonomide istihdam yaratmanın mutluluğunu yaşamaktadır.

Bu düşüncelerden hareketle bu çalışmada toplumsal cinsiyet bağlamında kadın girişimcilere ilişkin bilgilere ulaşmak amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşabilmek için de girişimcilik alanında adından çokça söz ettiren TEB KOBİ TV’de kadın girişimciler için yer alan bilgilerin tematik analizi yapılmıştır. Buna göre; TEB KOBİ TV’nin resmi web sitesi olan <http://www.tebkobitv.com/> sitede ana sayfada yer alan “Keşfet” başlığı altında bulunan “Girişimcilik” alt kategorisinde bulunan “Kadın Girişimciler” başlığı ile verilen bilgilerin tek tek analizi gerçekleştirilmiştir.

2. Kavramsal Çerçeve

“Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadın Girişimcilik: TEB KOBİ TV” başlığını taşıyan bu çalışmayı daha iyi desenleyebilmek adına, söz konusu kavramların açıklamasını yapmak uygun olacaktır. Bu nedenle bu başlık altında ilgili kavramların literatüre nasıl yansydıkları, verilen bilgiler ışığında kısaca açıklanacaktır.

Girişimcilik kavramı, Fransızca “entreprendre” ve Almanca “unternehmen” sözcüklerinden türetilmiştir ve Türkçe’de “üstlenmek” anlamına gelmektedir (Güney, 2008: 55). Richard Cantilon, 1755’te girişimcilik kavramının günümüzde kabul görmüş ilk tanımını yapmıştır. Cantilon girişimciyi ise, kâr elde etmek amacıyla işini organize eden ve risk alabilen kişi olarak tanımlamıştır (Döm, 2012: 1).

Demirel ve Akbıyık’a göre girişimcilik (2009: 9-10); “İş dünyasındaki fırsatları tespit ederek, fırsatların hedefe, imkânlarla ve değerlere uygun olduğunun anlaşıldığı anda; kâr, saygınlık, büyüme, yeniliklere öncü olma gibi amaçlarla riskleri göze alarak, insanlığa faydalı ürün ve hizmetleri üreten, aktif, esnek, yaratıcı, hızlı işletmelerin var olması için diğer üretim faktörlerini belirli bir düzen içinde bir araya getirme sürecidir.” Küçük (2013: 27) ise kavramı açıklarken bir işletmenin varlığına, yönetsel süreçlerine, üretim ve pazarlama uygulamalarına ve bir işin kurularak yürütülmesine dikkat çekmektedir. Bir diğer tanıma göre de girişimcilik; öncelikle bir iş fikrine sahip olmayı, pazarda var olan fırsatları değerlendirebilmeyi gerektiren, üretim yapabilmek için sermaye, doğal kaynak, emek gibi faktörlerin bir araya getirilerek, işletilmesi sürecidir (Başar, Altın, Doğan, 2013: 10). Top ise (2006: 7) girişimciliği; yaşama değer katma, yargı, umut ve beklentilerle diğer insanlar arasında öznel bir fark yaratmak, stratejik rekabet için harekete geçen, kaynak ve yeteneklerini inşa ederek, değer yaratan düşünce ve umut fabrikası şeklinde tanımlamıştır.

Girişimcilik söz konusu olduğunda, girişimi gerçekleştirecek bir girişimciye ihtiyaç duyulmaktadır. Buna göre girişimci, toplum için katma değer üreten kişidir; yani değerli olandır. Bu; üretebilen, üretirken değer yaratabilen, yarattığı değerlerle diğer insanları mutlu edebilen, onların yaşamına güzellikler katabilen kişi anlamına gelmektedir (Erdoğan, 2009: 6). Öte yandan girişimciyi; girişimi örgütleyen, yöneten ve risk alma becerisine sahip olan, iş adamı, iş bilen, yönetici, patron, kendi işini kendi kuran, işi ile ilgili yeteneklere sahip olan, başkalarının görmediği fırsatları gören ve bunları iş fikrine dönüştürme becerisi olan, var olan kaynakların ve yeteneklerin ötesine uzanarak önce fırsatları hayal eden, onları arayan ve

kovalayan, fırsatlara hazır olan ve onları tetikte bekleyen, fırsatları yakalayarak, onlar için uygun yetenek ve kaynakları araştırıp tedarik eden, amacını gerçekleştirmek için saatlerce çalışmayı göze alabilen, kararlı, azimli olan kişi diye tanımlayan görüşler de bulunmaktadır (Gürol, 2006: 4; Küçük, 2013: 27; Tekin, 2005: 2; Top, 2006: 5; Luecke, 201: 4).

Özetle girişimci; fırsatı kavrayıp, geliştiren, onu yenilikçi bakış açısıyla yeniden şekillendirerek, pazarlanabilir hale getiren ve katma değer yaratarak, maddi ve manevi bir karşılık bekleyen kişidir. Yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere girişimciyi diğer kişilerden ayıran birtakım özellikler bulunmaktadır. Adı geçen özellikler ise şunlardır: İş ve göreve bağlanma, belirsizlikle yaşama becerisi ve orta düzeyde risk alma, fırsatları yakalama, objektif olma, geribildirim ihtiyacı, iyimserlik, paraya olan tutum, proaktif yönetim, bağımsız olma ve başarıya ihtiyacı, içsel kontrol odağıdır (Döm, 2012: 28-32).

Cinsiyet denildiğinde biyolojik bir durum akla gelmektedir. Toplumsal cinsiyet denildiğinde ise, farklı kültürler tarafından farklı şekilde inşa edilen kültürel bir durum anlaşılmakta, bize atfedilen kadın ya da erkek gibi davranmayı öğrenmekten daha fazlası anlamına gelmektedir. Gün boyunca sergilenen pek çok eylemde cinsiyet olgusu, toplumsal olarak yeniden üretilmekte ve kurgulanmaktadır (Giddens, 2000: 104).

Türkçe'deki "*cinsiyet*" kelimesinin karşılığı İngilizce'de "*sex*" ifadesi olarak kullanılmaktadır. Buna karşılık İngilizce'de "*gender*" olarak kullanılan ifadenin Türkçe'deki kullanımına en uygun anlamı ise "*toplumsal cinsiyet*" kavramı ile karşılanmaktadır. Adı geçen kavramın kökeni 1970'lere kadar uzanmaktadır (Pilcher ve Whelehan, 2004: 56). Yaşın Dökmen'e göre (2004: 3) Türkçe'de böylesi bir ayrıma gidilmiş olması, iki kavramın arasındaki farklılıkların daha çok göz önünde bulundurulmasına neden olmuştur. Buna göre Batıda biyolojik cinsiyeti anlatmak için kullanılan "*sex*" ifadesi, Türkçe'de cinsellik, cinsel ilişki gibi anlamları çağrıştırmaktadır.

Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet arasındaki ayrım Ökten'e göre (2009: 303) kadın ve erkek bedeninin kültürel inşası olarak tanımlanmaktadır. Toplumsal cinsiyet kavramının, kadınlar ve erkekler arasındaki toplumsal ilişkileri düzenlemek için kullanıldığı ve kadınlarla erkeklere ilişkin uygun rollerin toplumsal olarak üretildiğini ifade eden "*kültürel inşalar*" olduğu da ifade edilmektedir (Scott, 2007: 11). Toplumsal cinsiyet, biyolojik cinsiyetle aynı anlama gelmeyen, sosyo-kültürel değerlere göre anlam kazanan ve toplumdan topluma, kültürden kültüre de anlamı değişen bir kavramdır (Outhwaite, 2003: 252). Cinsiyet ve toplumsal cinsiyet arasındaki farkı Bhasin (2003: 19) kadınların, erkeklerin egemenliği altında gölgede kalmasını, onların vücut yapıları ile açıklamaya çalışan yaygın düşünceyle mücadele edilmesi olarak tanımlamaktadır (2003: 19), Firestone da benzer bir ifade ile insanlığın en temel çelişkisinin cinsel eşitsizlik olduğuna dikkat çekerek, kadının ikinci sınıf olmasını, onun doğurma özelliğine bağlamıştır. Connell de, toplumsal cinsiyetin, biyolojik cinsiyetten farklı olarak, sosyo-kültürel açıdan kadın ve erkeği ayırt etme şeklini anlatmak için kullanıldığını, söz konusu kavramın etkisinin toplumun her alanına yansıdığını belirtmiştir (Firestone (1993: 210) ve Connell (2002: 34)'den aktaran: Kahraman ve diğerleri, 2014: 813).

Kadın ve erkek cinsiyet rolleri, toplumsallaşma süreci içinde doğuştan gelen bir durumdur. Adı geçen roller, kadına ve erkeğe toplum tarafından öğretilmektedir (Henslin, 2003: 289). Kadın ve erkek; kişisel özellikleri, fizyolojik görünümleri, duygu ve düşünce yapıları birbirlerinden farklı olan cinslerdir. Bu durum, onların biyolojik cinsiyetlerinin farklılıklarının sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Pasiflik, tevazu, uysallık gibi değerlerle kadınlı özdeşleştirilirken; cesaret, şiddet, güç denildiğinde de erkek figürü akla gelmektedir (Oglesby ve Hill, 1993: 720). Bu

bağlamda toplumsal cinsiyet olgusunu, toplumun bizden beklediği davranış modelleri olarak tanımlamak mümkündür. Toplumsal uyumun devamlılığını sağlamak adına her kadın ve erkek, kendisine biçilmiş ve yine kendisinden beklenen davranış modellerini yerine getirerek, kendisinden bekleneni yapmakla yükümlüdür.

Toplumsal cinsiyet kavramı, toplum içinde kadınlarla erkeklerin konumlarının; biyolojik farklılıklarının bir uzantısı olarak değil, toplumsal ve kültürel olarak belirlenen bir olgu olarak ortaya çıkmıştır. Kadın ve erkek olma durumu, toplumun onlar için biçtiği roller, beklentiler ve sorumluluklara göre anlam kazanmaktadır. Bu bağlamda kadın, toplum tarafından pasif hale getirilirken, kaynaklara ve fırsatlara erişim anlamında da sınırlı sonuçlar ortaya çıkabilmektedir.

Toplum nezdinde bakıldığında girişimciliğin genellikle erkeklere uygun bir durum olduğu görülmektedir. Toplumsal cinsiyet bağlamında değerlendirildiğinde, girişimcilik kavramının erkeğe özgü bir iş alanı olduğu düşünülebilir. Bu anlamda kadınların, erkeğin gölgesinde kaldığı söylenebilir. Ancak 2000'li yılların başı itibariyle toplumsal cinsiyet açısından bakıldığında, bu durumda kırılmalar olduğu ve kadın girişimcilik konusunda yol alındığı görülmektedir. Bunda kadınların gerek eğitim durumları gerekse de değişen toplumsal yapının katkısı olduğundan söz etmek mümkündür.

Yaşadığı evin dışında bir alanda kendi adına bir ya da daha çok işyeri bulunan ve burada kendisi veya yanında çalıştırdığı kişilerle mal ve hizmet üretimi yapan, kişi, kurum ve kuruluşlarla yaptığı iş bağlamında bağlantılar kuran, kurduğu bağlantılar sonucunda kazancı olan ve elde ettiği kazanç üzerinde hak sahibi bulunan kadınlara “kadın girişimci” denilmektedir (Güney, 2008: 241; Erdoğan, 2009: 99). Kadınlar tarafından kurulup, yönetilen işletmelerdeki girişimciliğe de “kadın girişimcilik” adı verilmektedir. Bu tür girişimcilik, genelde küçük işletmelerde görülmektedir. Müftüoğlu ve Durukan (2004) kadın girişimciyi, “piyasa ekonomisi içinde hesaplanmış riskleri göze alarak doğrudan doğruya pazara yönelerek, nakde dönüştürebilen mal ve hizmet üretilen, kendi işinin sahibi olup vergi kaydı olan, TESK’ e, Esnaf Sanatkarlar Birlikleri ve Odaları ve TOBB’a bağlı Ticaret ve Sanayi Odalarına üye olan ve sosyal güvenlik kurumlarından birisinin şemsiyesi altında çalışan ya da başka kişileri istihdam eden kadın” şeklinde yorumlamışlardır (Aktaran: İpçioğlu, 2012: 71).

Kadınların, girişimcilik alanında kendilerinden söz ettirmeye başlamasıyla birlikte, onları erkek girişimcilerden ayıran özellikler dikkat çekmeye başlamıştır. Kadın ve erkek girişimciler arasındaki söz konusu farklılıkları Güney (2008: 242-243), Tablo 1’de gösterildiği şekilde açıklamıştır.

Tablo 1: Kadın ve Erkek Girişimciler Arasındaki Farklar

Özellikler	Erkek Girişimciler	Kadın Girişimciler
Motivasyon	*İşleri bitirme sonucu elde edilen başarı, *Kişisel bağımsızlık, *Kontrolü elinde bulundurmaktan kaynaklanan iş tatmini.	*Bir amacı gerçekleştirmekten dolayı elde edilen başarı, Bir işi yalnız yapmaktan kaynaklanan bağımsızlık.
Hareket Noktası	*Mevcut işten duyulan tatminsizlik, *Okulda ve mevcut işte yeni işle ilgilenmiş olma, *İşten çıkarılma ya da işi bırakma,	*İşten kaynaklanan hayal kırıklığı, *Alandaki fırsatı görme.

	*Bir şeyler elde etme isteği.	
Fon Kaynakları	*Kişisel varlık ve birikimler, *Bankalar, *Yatırımcılar, *Arkadaşlardan ve aileden alınan borçlar.	*Kişisel varlık ve birikimler, *Kişisel borçlar.
Mesleki Geçmiş	*Ücretli iş deneyimi, *Tanınmış bir uzman ya da o alanda büyük başarılar kazanmış bir kişi olmak, *Çeşitli iş alanlarında uzman olmak.	*İş alanında deneyim, *Alanda orta düzey yönetici olmak, Hizmet sektöründe iş geçmişi.
Kişisel Özellikler	*İkna edici olmak, *Amaç odaklı olmak, *Yenilikçi ve idealist olmak, *Yüksek düzeyde özgüven sahibi olmak, *Şevkli ve enerjik olmak, Kendi kendisinin patronu olma zorunluluğu.	*Esnek ve toleranslı olmak, *Amaç odaklı olmak, *Yaratıcı ve gerçekçi olmak, *Orta düzeyde bir özgüvene sahip olmak, *Şevkli ve enerjik olmak, *Sosyal ve ekonomik çevre ile uğraşabilme yeteneğine sahip olmak.
Özgeçmiş	*25-35 yaşları arasında işletme kurma, *İş sahibi bir babasının olması, *Üniversite mezunu olmak (işletmecilik ya da mühendislik gibi teknik bir alanda derece sahibi olmak), *Ailenin ilk çocuğu olmak.	*35-45 yaşları arasında işletme kurma, *İş sahibi bir babasının olması, *Üniversite mezunu olmak (liberal sanatlar eğitimi), *Ailenin ilk çocuğu olmak.
Destek Grupları	*Arkadaşlar, avukat ve muhasebeciler, *İş dünyasından arkadaşlar, *Eş.	*Yakın arkadaşlar, *Eş, *Aile, *Profesyonel kadın grupları, *Ticaret birlikleri.
Kurdukları İlk İş Türü	*Üretim ya da inşaat.	*Hizmet sektörü (eğitim, danışmanlık, halkla ilişkiler).

Kaynak: Semra Güney, (2008: 242-243), *Girişimcilik, Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular*, Ankara: Siyasal Kitabevi.

Çalışır (2016), kadınların çeşitli nedenlere bağlı olarak girişimcilik yaptıklarından söz ederek, kadınları girişimci olmaya sevk eden durumlar arasında öncelikli olarak ailenin ihtiyaçlarını karşılama, sosyal ilişkide bulunma, kendini gerçekleştirme ihtiyacı, kişisel özgürlük arzusu, eşin başka bir işte çalışmaya izin vermemesi, sağlık vb. sorunlar bulunduğu dikkat çekmiştir. Kadın girişimcilerin çoğu, girişim sermayelerini kendi çabalarıyla biriktirdikleri paralarla oluşturmaktadır. Kadınların erkeklerden farklı olarak dinamik, özgüvenli, rekabetçi, hırslı, cesaretli, başarıya odaklı olma, kendine güvenen, risk alma becerisine sahip olma gibi birtakım kişisel özelliklere sahip olması, girişimcilik konusunda da onları yöreklendirmektedir.

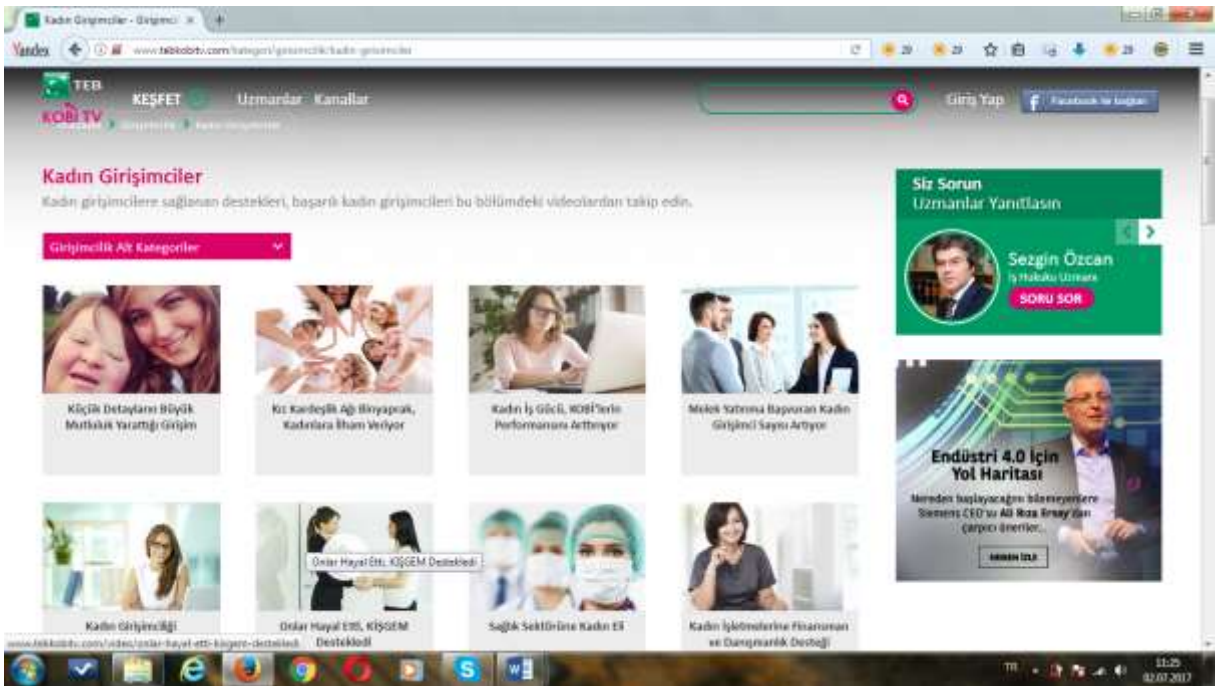
Kadın girişimcilerin desteklenmesi, ekonomik gelişme ve kalkınma adına önemli bir adım olacaktır. Zira kadın girişimciliğin teşvik edilmesi, bir ülkenin sosyo-kültürel ve ekonomik kalkınması açısından değerlidir. Gerekli şartlar sağlandığı ölçüde, kadın girişimci sayısı daha da artacaktır. Kadının iletişimdeki becerileri, insan ilişkilerindeki başarısı, elini attığı her işi

güzelleştirmesi vb. özellikleri girişimcilik ruhunun geliştirilmesiyle birlikte, bir eşitliği de beraberinde getirecek ve kadını, erkeğin gölgesinde kalmaktan kurtarırken, aynı zamanda Türkiye ekonomisinde kadının katkısından daha da çok söz edilmesine yol açacaktır.

3. Yöntem

Bu çalışmada toplumsal cinsiyet bağlamında kadın girişimcilerin durumunu gösterir bilgilere ulaşmak amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşabilmek için girişimcilik alanında adından çokça söz ettiren TEB KOBİ TV’de 6 Kasım 2007 - 25 Mayıs 2016 tarihleri arasında verilen kadın girişimciler için yer alan bilgilerin tematik analizi yapılmıştır. Buna göre; TEB KOBİ TV’nin resmi web sitesi olan <http://www.tebkobitv.com/> sitede ana sayfada yer alan “Keşfet” başlığı altında bulunan “Girişimcilik” alt kategorisinde bulunan “Kadın Girişimciler” başlığı ile verilen bilgilerin tek tek analizi gerçekleştirilmiştir.

Resim 1: TEB KOBİ TV Kadın Girişimciler Sayfası

4. Bulgular ve Yorum

Bu çalışmada TEB KOBİ TV’nin resmi web sitesi olan <http://www.tebkobitv.com/> adlı sitede ana sayfada yer alan “Keşfet” başlığı altında bulunan “Girişimcilik” alt kategorisinde bulunan “Kadın Girişimciler” başlığı altında verilen bilgiler değerlendirilmiştir. Buna göre kadın girişimcilerle ilgili olarak toplam 50 haber yer aldığı ve bunların tamamının video görüntülü ve buna ek olarak yazılı açıklama ile verildiği tespit edilmiştir. TEB KOBİ TV’nin web sitesinde belirtilen sayfalarda ve alt başlıklardaki kadın girişimcilik/girişimciler ile ilgili verilen bilgiler incelendiğinde ise ilgili haberlerin şu başlıklar ve içeriklerle sunulduğu görülmüştür:

1-Küçük Detayların Büyük Mutluluk Yarattığı Girişim

25.05.2016 tarihinde eklenen haberde “Küçük detaylar ile büyük mutluluklar” mottosuyla ilerleyen Memily Tasarım’ın Kurucusu Yüksel Ülgen’in başarı hikâyesinin anlatıldığı sosyal bir girişim işlenmiştir. Ülgen’in arkadaşlarına yaptığı hediyelere talebin artmasıyla iş fikri

ortaya çıkmış. İşini kurarken down sendromlu kardeşinden ilham alan Yüksel Ülgen, aynı zamanda kardeşini de üretimin içine almış ve tasarımlarıyla farkındalık yaratabilmeyi, ilham olabilmeyi amaçlamış. Ülgen, gelirinin yüzde 10'unu Down Sendromu Derneği'ne bağışlıyor ve ileride down sendromlu çocukların istihdamına yönelik atölye açma fikri olduğunu açıklıyor.

2- Kız Kardeşlik Ağı Binyaprak, Kadınlara İlham Veriyor

29.03.2016 tarihinde eklenen dijital bir kız kardeşlik ağı olan Binyaprak, Ekim 2015'te kurulmuş bir Turkishwin girişimi ile ilgili bilgilerin yer aldığı sosyal girişim haberi. Melek Pulatkonak ve Aslı Caner, birlikte kurdukları Türkiye'nin ilk kız kardeşlik network'üne ilham videolarıyla adım atmışlar. Onların mottoları, "O yaparsa, sen de yaparsın". Kadını kazananın, para da kazanacağı düşüncesiyle çalışan kadınların iş hayatına daha fazla katılmasını hedefliyorlar. Farklı coğrafyalardan, kadınları aynı platformda buluşturmayı amaçlayan bir girişim örneği.

3- Kadın İş Gücü, KOBİ'lerin Performansını Arttırıyor

21.12.2015 tarihinde eklenen, KOBİ'lerin başarılı olması için birçok etkenin doğru yönetilmesine vurgu yapan, üretim, satış, ticari faaliyetlerin yanı sıra, insan kaynaklarında cinsiyet açısından dengeli bir dağılım da önemine dikkat çeken bir haber. Haber içeriğinde KOBİ'lerde kadın iş gücünün artırılması tavsiye ediliyor. Kadının tüm idari alanda aktif olması yönünde bilgiler veriliyor. Bu kapsamda Avrupa Birliği'nin de kapsamlı destek paketleri sunduğu anlatılıyor.

4- Melek Yatırıma Başvuran Kadın Girişimci Sayısı Artıyor

09.12.2015 tarihinde eklenen haberde Türkiye'de son yıllarda girişimciliğin gözle görülür biçimde iyileştiğinden bahsediliyor. Girişimci sayısı artarken, buna paralel olarak yatırım ve sermaye desteği verenlerin de ekosisteme giriş yaptığının anlatıldığı haberde, kendi işini kurmak isteyenler ile yatırımcıları ve sektör profesyonellerini buluşturan E-tohum'un kurucusu Burak Büyükdemir'in görüşleri aktarılıyor. Ona göre, kendilerine melek yatırım almak için başvuran kadın sayısı, tüm başvurular içinde yüzde 7'yi bulmuş durumda. Özellikle 2015 yılında moda alanındaki girişimlerin çoğunluğu kadınlar tarafından gerçekleştirilmiş. Büyükdemir, kadın girişimcilerin sermayeye ulaşmasında ve yatırım alabilmesindeki önemine dikkat çekiyor.

5- Kadın Girişimciliği Araştırmasının Sonuçları Açıklandı

17.07.2015 tarihinde eklenen ODTÜ Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Yıldız Ecevit'in koordinatörlüğünde yürütülen bir araştırmaya ilişkin bilgilerin paylaşıldığı haber. Araştırmada, girişimci kadınların yüzde 56'sı kadın olmaktan kaynaklanan sorunlar yaşamamış, geri kalanlar ise ciddiye alınmama, küçümsenme, erkeklerle aynı ortamda çalışmalarının onaylanmaması ve cinsellikle ilgili imalarla karşılaşmışlar. Araştırmaya katılan kadınların yaşları 22 ile 68 arasında değişiyor. 4/3'ü evli. Yüzde 6'sı üniversite ve üzeri eğitime sahip. Kadınların eğitim seviyesi yükseldikçe, kendilerine olan güvenlerinin arttığı ortaya çıkmış. Kadın girişimcilerin yüzde 84'ü kendi işini kurmadan önce başka işlerde deneyim kazanmışlar. Kadınların yüzde 31'i bağımsız kişiliğe sahip olmayı, kararlı ve azimli olmayı önemsiyor, yüzde 25'i kendine güvenmeyi, yüzde 24'ü işini severek yapmayı, yüzde 9'u aileye karşı sorumlu olmayı, yüzde 7'si sosyal ilişkilerde başarılı olmayı kendi işlerini kurmada etkili ve güçlü özellikleri olduğunu dile getirmiş. İşini kendi isteğiyle kuranlar yüzde 51, aile ve eş desteğiyle kuranlar yüzde 31, fırsat ve ekonomik koşullar gereği kuranlar yüzde 18 olmak üzere üç bölümden oluşmuş. Kadın girişimcilerin yüzde 59'u işini kendi birikimlerine dayanarak, yüzde 24'ü banka kredisiyle, yüzde 23'ü eşinin desteğiyle, yüzde 19'u ise ailesinden destek alarak sermayesini oluşturmuştur. Kadınların yüzde 48'i çocuk bakımı, yüzde 31'i her şeye yetişememe ve yorgunluk sorunlarını dile getirmiş, yüzde 11'i iş ve aile dengesinin kuramamaktan yakınıyor.

6- Onlar Hayal Etti, KİŞGEM Destekledi

13.07.2015 tarihinde eklenen haberde girişimcilik ekosistemindeki kadın destek platformlarından biri olan Kadın Girişimci İş Geliştirme Merkezi (KİŞGEM)'nin destekleriyle yola çıkan 2 kadın girişimcinin, 2014 yılında hayalini kurdukları tasarım şirketlerini birlikte hayata geçirdikleri anlatılıyor. Habere konu olan kadın girişimciler, tasarım hizmetlerinin yanı sıra, KOBİ'lere proje danışmanlığı hizmeti verirken aynı zamanda tasarım ve mühendislik tecrübelerini haberleşme, savunma ve havacılık sektörlerine ürün tasarlamak için kullanıyorlar. Girişimci kadınlar, zorlukları aşmanın yolunun her şeyi planlı programlı yapmaktan geçtiğini, kadın girişimcilere karşı bir önyargı olduğunu ve işe 1-0 yenik başladığını anlatıyorlar.

7- Sağlık Sektörüne Kadın Eli

06.07.2015 tarihinde eklenene Özge Akbulut ile ilgili bir haber. Adı geçen girişimci, bir akademisyen. Şirketi Surgitate, özellikle estetik cerrahi alanındaki eğitimler için cerrahi kesim ve dikişe gerçekçi tepkiler veren ürünler geliştiriyor. Arya Kadın Yatırım Platformu'nun da yatırım yaptığı Akbulut'un girişimi 'Surgitate' Sabancı Üniversitesi Girişimcilik Fonu'ndan da yararlanmış. Medikal sektöründe, özellikle cerrahi operasyonlarda büyük kolaylık yaratacak girişimin sahibi Özge Akbulut, estetik ameliyatlara için ürünler geliştiriyor ve uluslararası bağlantılar kurarak uluslararası bir şirket olma yolunda ilerliyor.

8- Kadın İşletmelerine Finansman ve Danışmanlık Desteği

27.05.2015 tarihinde eklenen haberde Türkiye'nin kadın girişimcilerini ve üst düzey yöneticisi kadın olan işletmelerini desteklemek ve geliştirmek amacıyla Avrupa Birliği, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen "Kadın İşletmelerine Finansman ve Danışmanlık Desteği Programı"ndan söz ediliyor. Programın bölgesel açılışlarından ilkinin Gaziantep'te gerçekleştiği belirtiliyor. Bu kredi programıyla 15 bin kişiye yeni iş imkânı yaratılması ve toplamda 12 bin firmaya kredi kullanılmasının hedeflendiği anlatılıyor. Kadın İşletmelerine Finansman ve Danışmanlık Desteği Programı kadın girişimcilere strateji, yatırım planlama ve kurumsal yönetim konularında becerilerini geliştirme fırsatı sunuyor.

9- Deneyimlerden İlham Alan Kadın Yöneticinin Eli Daha Güçlü!

23.03.2015 tarihinde eklenen haberde dünyanın en köklü, saygın ve büyük fütürist organizasyonu World Future Society'nin ilk kadın ve en genç başkanı Amy Zalman'ın, İstanbul'da hemcinsleriyle bir araya geldiğinden söz ediliyor. Haberde, TurkishWIN organizasyonu ile gerçekleşen buluşmada Zalman'ın, paylaşılan deneyimlerin verdiği ilhamın geleceği şekillendirmekte büyük rolü olduğunu belirttiği, kadınların birbirlerinin başarılarından öğreneceği çok şey olduğu anlatılıyor.

10- Geleceğin Kadın Profesyonellerinin Network Günü

17.03.2015 tarihinde eklenen haber içeriğinde 'O yaparsa ben de yaparım' diyen üniversite öğrencisi geleceğin kadın profesyonellerinin, Türkiye'nin büyük şirketlerinin kadın CEO'ları ve yöneticilerin buluşmasına yer veriliyor. TurkishWIN organizasyonu ile 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nden bir gün önce gerçekleşen 'Genç Kadın Kariyer Günü' etkinliği, TurkishWIN'in tüm Türkiye'ye yayılan kampüs liderlerinin yoğun çalışmasının ürünü olarak değerlendiriliyor. Bu etkinlik için Anadolu'dan 70'e yakın üniversite öğrencisinin İstanbul'a gelerek, ünlü kadın CEO ve yöneticilerin başarı hikâyelerinden ilham aldığına değiniliyor.

11- Tavsiyenin Gücü Bu Girişimde

28.10.2014 tarihinde eklenen haberde son yılların etkili pazarlama yöntemlerinden biri olan ağızdan ağıza (word of mouth) pazarlamanın bir girişime önayak olduğu açıklanıyor.

Türkiye’de ve dünyada bir ilk olan “Tavsiye Evi” adlı bu girişimde markalar, tanıtmak istedikleri ürünlerini bu eve gönderiyor ve yaklaşık elli bin kadından oluşan Tavsiye Melekleri’nden uygun olanlar, belli bir günde buluşup bu ürünü deniyor, varsa blogunda yazıyor, sosyal medya hesabında deneyimlerini paylaşıyor ve eşine dostuna aktarıyor. Markalar ise bu deneyim ile yeni ürünlerinde nasıl bir üretim, pazarlama ve tanıtım stratejisi izlemeleri gerektiğine karar veriyor.

12- Ünlü Raket Monica Seles’ten Kadın Girişimcilere Tavsiyeler

22.07.2014 tarihinde eklenen içerikte doksanlı yılların efsane kadın tenisçilerinden Monica Seles’in, TEB BNP Paribas İstanbul Cup Kadınlar Tenis Turnuvası (WTA) kapsamında “Girişimcilikte Servis Sırası Kadında” konulu konferansa katıldığı anlatılıyor. Ünlü raketin, konferansta aktif tenis yaşamını bıraktıktan sonra yoluna nasıl devam ettiği, kendi girişimcilik hikâyesiyle kendisini bir ürün ve marka olarak nasıl konumlandığından söz ediliyor.

13- Bölgesel Kalkınmada Kadın Girişimcilerin Rolü Yüksek

14.05.2014 tarihinde eklenen haberde TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Bahar Zirvesi’nin, 12 Mayıs 2014’te İstanbul Ticaret Odası’nda gerçekleştirildiği bilgisi veriliyor. Zirvede Türkiye’de kadın girişimciliğinin bölgesel sorunları ve çözüm önerilerinin enine boyuna tartışıldığı, girişimcilerin tecrübelerine yer verildiğinden bahsediliyor. Haberde ayrıca Türk Ekonomi Bankası Genel Müdür Yardımcısı Turgut Boz’un yaptığı konuşmada kadın girişimcilerin yüzde 7,5 oranında bir paya sahip olduğu bilgisini paylaştığı anlatılıyor.

14- Girişimci Kadınlar, İlham Kaynağı Oldu

06.11.2013 tarihinde eklenen içerikte TurkishWIN’in her ay düzenlediği buluşmalarına “Geçişler” teması ile bir yenisini daha eklediğinden söz ediliyor. Kadın girişimciliğini artırmada küresel bir platform olan etkinlikte, tanınmış girişimciler Canan Ercan Çelik, Ayşe Şule Bilgiç, Özlem Feride Çöplü ve Canan Tan’ın, birbirinden ilginç hikâyelerini katılımcılarla paylaştığı bilgisine yer veriliyor.

15- Geleceğin Liderleri, Kampüste Yetiştiriliyor

01.10.2013 tarihinde eklenen haberde TurkishWIN’in dünya vatandaşı olmaya aday olan kadınların birbirlerine ilham ve güç verdikleri global bir platform olduğu anlatılıyor. Düzenlediği çeşitli etkinliklerle başarılı kadınları bir araya getiren platformun faaliyetlerinden biri olan “Kampüs Liderleri Programı” ile üniversite ortamında geleceğin kadın profesyonellerini yetiştirilmesinin amaçlandığından söz ediliyor. Üniversitelerin 2. ve 3. sınıflarında öğrenim gören, İngilizce bilen, sosyal ağları etkin şekilde kullanan ve sosyal hayatta aktif olan genç kızlar, TurkishWIN’in Kampüs Lideri olup, kendilerine sağlanan her biri kendi alanında uzman mentorler ile kariyer planlaması yapma şansını yakalıyorlar.

16- Kadın Girişimcilerden Kadınlara Destek

01.10.2013 tarihinde eklenen içerikte TurkishWIN platformu tanıtılıyor. Platformun amacı; aynı değerlere sahip dünyanın her yerinde olan Türkiyeli kadınların birbirleriyle fikirlerini, hayallerini, görüşlerini ve network’lerini samimi bir ortamda paylaşmalarını sağlamak olarak veriliyor. Kadın girişimciliğini artırmayı hedefleyen platformun kurucusu Melek Pulatkonak tarafından TurkishWIN ve çalışmalarına hakkında bilgiler veriliyor.

17- Kadın Network’leri Neden Önemli?

16.01.2013 tarihinde eklenen habere göre Kadın Girişimcileri Derneği (KAGİDER) Başkanı Gülden Türktan’ın ifadelerine yer veriliyor. Türktan’a göre Türkiye’de kadınların istihdama katılım oranı yüzde 27. Türkiye’nin 2023 hedeflerinden biri kadın istihdamını yüzde 35’e çıkarmak. Avrupa Birliği’nde ise bu hedef yüzde 70. Yapılan anketlerde ülkemizde para

kazanmayı erkek işi olarak gören kadınların oranı yüzde 47, kendi paramı kazanmalıyım, diyen kadınların oranı ise yüzde 53. Erkek girişimciler, çeşitli nedenlerden ötürü eşlerinin isimlerini kullanarak işletme kuruyorlar. Bu yüzden hangi talebin kadın girişimcilerden olduğu sağlıklı bir şekilde belirlenmiyor.

18- Türkiye'deki Girişimcilerin Sadece Yüzde 6'sı Kadın

11.01.2013 tarihinde eklenen haberde Kadın Girişimcileri Derneği (KAGİDER) Başkanı Gülden Türktan'ın düşünceleri aktarılıyor. Türktan, "Türkiye'de kadınların istihdama katılım oranı yüzde 27 olduğundan söz ediliyor. Türkiye'nin 2023 hedeflerinden biri, kadın istihdamını yüzde 35'e çıkarmak. Avrupa Birliği'nde ise bu hedef, yüzde 70. Yapılan anketlerde ülkemizde para kazanmayı erkek işi olarak gören kadınların oranı yüzde 47, kendi paramı kazanmalıyım diyen kadınların oranı ise yüzde 53. Erkek girişimciler çeşitli nedenlerden ötürü eşlerinin isimlerini kullanarak işletme kuruyorlar. Bu yüzden hangi talebin kadın girişimcilerden olduğu sağlıklı bir şekilde belirlenmiyor" şeklinde açıklamalarda bulunuyor. (Bu haber, verilen içeriğine göre 17 numaralı haber ile benzerlik gösteriyor.)

19- Türkiye'de Yüz İşverenden Sadece Altısı Kadın

01.02.2011 tarihinde eklenen haberde Dünya Ekonomik Forumu tarafından her yıl yayınlanan kadın-erkek eşitliği karnesinde Türkiye'nin 134 ülke içinde sondan dokuzuncu sırada olduğundan bahsediliyor. Ekonomik büyüklüğü dünyada onaltıncı sırada olan Türkiye, kadınların ekonomiye katılımında da sondan dördüncü. Haberde ayrıca TÜSİAD'ın düzenlediği "Çalışma Hayatında Kadın" konferansında konuşan Devlet Bakanı Selma Aliye Kavaf ve TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Boyner'in konu ile ilgili düşünceleri aktarılıyor.

20- Bir Milyon Üç Yüz Bin Girişimcinin Yalnızca 80 Bini Kadın!

22.11.2010 tarihinde eklenen haberde girişimciliğin, bir ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınması için önemli bir kavram olduğundan ve Türkiye'deki girişimci sayısının diğer ülkelere oranla iyi olduğundan söz ediliyor. Ancak ülkemizde kadın girişimci oranının oldukça düşük olduğu, bir milyon üç yüz bin girişimcinin sadece seksen bininin kadın olduğu bilgisi paylaşılıyor. Ayrıca TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aynur Bektaş'ın kadın girişimciye devlet desteğinin artması ve genç girişimcilerin önlerindeki fırsatları görebilmeleri için araştırma yapmaları gerektiği açıklamalarına da yer veriliyor.

21- Kemaliyeli Yoksul Kadınlar Kendi İşini Kuracak

28.05.2010 tarihinde eklenen haberde, yoksul kadınların iş sahibi olmasını ve sosyo-kültürel olarak gelişmelerini sağlamak amacıyla Erzincan Kemaliye'de açılan Ayten Coşkun Eğin Başpınar Mikrokredi Şubesi için gerekli olan finansmanın Sanayi ve Ticaret Eski Bakanı Ali Coşkun tarafından sağlandığına ilişkin bilgiler veriliyor. Coşkun, kadınların üretmek aile bütçesine katkı sağlayabilecekleri mikrokredi uygulamasının detaylarını aktarıyor.

22- Hedef 8 Milyon Kadına İş Yaratmak

29.03.2010 tarihinde eklenen haberde Türkiye'de çalışma yaşındaki 24 milyon kadından sadece 6 milyonunun çalıştığı bilgisi veriliyor. Avrupa Birliği'nin stratejilerine göre Türkiye'de 2010 yılının sonuna kadar 8 milyon kadına istihdam yaratılması gerekiyor. Ek olarak Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER) Başkanı Gülden Türktan'ın bu hedefin gerçekleşebilmesi için "Çalışmak İstiyoruz" başlıklı bir kampanya başlattığı yönündeki bilgilere yer veriliyor.

23- Kadın Girişimciliğinin İş Kalitesini Artıran, İşte Fark Yaratan Yanı Var mı?

17.02.2010 tarihinde eklenen içerikte "Kadın Girişimciliğinin İş Kalitesini Artıran, İşte Fark Yaratan Yanı Var mı?" sorusunun cevabına ilişkin bilgiler yer alıyor. Buna göre bir kadın

girişimci olarak illere imza atan Uzay Kimya Yönetim Kurulu Başkanı Sevda Arıkan'ın, "Tasarrufun ipuçları" başlıklı sosyal sorumluluk projesinin İstanbul Sanayi Odası (İSO)'nın ödüllendirdiği bir proje olduğu anlatılıyor.

24- Kadın İsterse Başaramayacağı İş Yoktur

04.11.2009 tarihinde eklenen haberde "Kadın İsterse Başaramayacağı İş Yoktur" başlığı ile kurumsal kıyafetlerin soğuk yüzünü, modanın sıcak renkleriyle buluşturarak "kurumsal moda" akımını başlatan Selda Tetik'in evde otur diyenlere uymayarak, nasıl patron olduğu anlatılıyor. Tetik, Washa markasıyla Türkiye'nin en saygın şirket, restoran, teknoloji marketi ve ajanslarına kurumsal kıyafet çözümleri sunuyor.

25- Kadın Girişimciler İçin Kaynak Girişimi

12.06.2009 tarihinde eklenen haberde Kadın Girişimciler İçin Kaynak Girişimi'nin KAGİDER öncülüğünde düzenlenen 1.Uluslararası Kadın Girişimcilik ve Liderlik Zirvesi'nin 4-5 Haziran tarihlerinde İstanbul'da The Marmara Hotel'inde gerçekleştiğine yönelik bilgiler veriliyor. Zirvenin amacının kadın girişimciliğinin desteklenmesi için bölgesel politikalar geliştirmek, girişimcilik kültürünü artırmak ve kadın girişimciler arasında işbirliği fırsatları oluşturmak olduğu anlatılıyor.

26- Yönetim Kadının Hakkıdır!

27.03.2009 tarihinde eklenen haberde "Yönetim Kadının Hakkıdır!" denilerek, dünyanın ilk 10 büyük ekonomisi arasında olmayı hedefleyen ülkemizin kadın girişimci sayısının 83 bin civarında olduğu, 1 milyon 259 bin işverenin sadece yüzde 7'sinin kadın olduğu aktarılıyor. Bunun yanı sıra, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu ve TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aynur Bektaş'ın görüşlerine yer veriliyor.

27- Kadın Emegine Kredi Müjdesi!

13.03.2009 tarihinde eklenen haber "Kadın Emegine Kredi Müjdesi!" başlığıyla veriliyor. Ülkemizde kadının çoğu zaman "ücretsiz aile işçisi" olmaktan öteye geçemediği anlatılıyor. Kadın Emegini Değerlendirme Vakfı'nın, Maya Mikrokredi Projesi ile girişimci kadınlara 2002'den bu yana maddi destek sunduğu bilgisi, Mikroekonomik Destek İşletmesi Direktörü Aylin Tuncer tarafından aktarılıyor.

28- Kadınları Nasıl Destekliyor?

19.10.2008 tarihinde eklenen haber "Kadınları Nasıl Destekliyor?" başlığını taşıyor. Hem ev hanımlarının hem de çalışan kadınların ürettiklerini kolayca tüketiciye ulaştırabilmelerini sağlamak amacıyla kurulan kadıneliyle.com sitesinin, hobilerini kazanca dönüştürmek ve aynı zamanda gelirini artırmak isteyenler için bulunmaz bir nimet olduğu, Karum Danışmanlık ve Bilgi Hizmetleri Yönetim Danışmanı Sezer Aksoy tarafından anlatılıyor.

29- Satış Yapmak İsteyen Kadınlar Size Nasıl Ulaşabilir?

19.10.2008 tarihinde eklenen "Satış Yapmak İsteyen Kadınlar Size Nasıl Ulaşabilir?" başlığıyla verilen haberde Karum Danışmanlık ve Bilgi Hizmetleri Yönetim Danışmanı Sezer Aksoy'un düşünceleri aktarılıyor.

30- Kadıneliyle Kadınlara Neler Sunuyor?

19.10.2008 tarihinde eklenen "Kadıneliyle Kadınlara Neler Sunuyor?" başlıklı haberde, Karum Danışmanlık ve Bilgi Hizmetleri Yönetim Danışmanı Sezer Aksoy'un görüşleri yer alıyor.

31- Bektaş Ailesi, Çocuklarının Sorunlarına Nasıl Eğildi?

23.06.2008 tarihinde eklenen içerikte, Hey Tekstil Yönetim Kurulu Başkanı Aynur Bektaş'ın, ailesi ve çocuklarına ilişkin verdiği bilgiler dikkat çekiyor.

32- Aynur Hanım, Çocuklarını Yetiştirirken Eşinden Destek Aldı mı?

23.06.2008 tarihinde eklenen haberde Hey Tekstil Yönetim Kurulu Başkanı Aynur Bektaş'ın, ailesi ve çocuklarına ilişkin verdiği bilgiler yer alıyor.

33- İlk Çocuğunu Yetiştirirken Zorlanmayan Aynur Bektaş, İkinci Çocuğunda Nasıl Zorluklarla Karşılaştı?

23.06.2008 tarihinde eklenen haberde Hey Tekstil Yönetim Kurulu Başkanı Aynur Bektaş'ın, ailesi ve çocuklarına ilişkin verdiği bilgiler devam ediyor.

34- Aynur Bektaş, Çocuklarını Nasıl Yetiştirdi?

23.06.2008 tarihinde eklenen haberde Hey Tekstil Yönetim Kurulu Başkanı Aynur Bektaş'ın, ailesi ve çocuklarına ilişkin verdiği bilgiler aktarılıyor. (31, 32, 33, 34 numaralı haberlerin, aynı gün ve aynı kişiyle yapılan görüşmenin bölümler şeklinde sunulmasıyla verildiği tespit edilmiştir.)

35- Ahu Aysal, Girişimci Kadınlara Neler Önerdi?

18.04.2008 tarihinde eklenen içerikte Les Ottomans Yönetim Kurulu Başkanı Ahu Aysal'ın, girişimci kadınlara önerileri anlatılıyor.

36- Turizm Sektörüne Girmeyi Nasıl Düşündü?

18.04.2008 tarihinde eklenen haberde Les Ottomans Yönetim Kurulu Başkanı Ahu Aysal'ın turizm sektörüne girmeyi nasıl düşündüğü aktarılıyor.

37- Yılın Girişimcisi Seçilen Ahu Aysal'ın Sektördeki Sorunları Neler?

18.04.2008 tarihinde eklenen haberde yılın girişimcisi seçilen Les Ottomans Yönetim Kurulu Başkanı Ahu Aysal'ın sektördeki sorunlar hakkındaki düşüncelerine yer veriliyor.

38- Les Ottomans Nasıl Kuruldu?

18.04.2008 tarihinde eklenen içerikte Les Ottomans Yönetim Kurulu Başkanı Ahu Aysal'ın Les Ottomans'un kuruluş aşamalarına ilişkin verdiği bilgiler anlatılıyor. (35, 36, 37, 38 numaralı haberlerde aynı günde verilen aynı kadın girişimcinin başarı hikâyesinin farklı başlıklar altında sunumu dikkat çekmektedir.)

39- TOBB - KOSGEB Girişimci Kadınlara Nasıl Yardım Ediyor?

16.04.2008 tarihinde eklenen içerikte, TOBB - KOSGEB Girişimci Kadınlara Nasıl Yardım Ediyor? Girişimci kadınlar nasıl başarılı olabilir? TOBB'un kadınlar için yaptığı çalışmalar neler? Kadın Girişim Merkezleri nasıl hizmet verecek? Koçluk sistemi nasıl işleyecek? gibi sorulara TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aynur Bektaş'ın verdiği cevaplar yer alıyor.

40- Nezahat Kılıç Dünyaya Gömlek Üretiyor

08.04.2008 tarihinde eklenen haber iki çocuk annesi Çorumlu Nezahat Kılıç ile ilgili bilgiler veriliyor. Buna göre Kılıç, 1996'da 17 yaşındayken muhasebe yardımcısı olarak girdiği Seltex Gömlek'te genel müdürlüğüne yükseliyor, şimdi erkek gömleği üretip, dünyaya satıyor. TEB Kobi TV'nin, Türkiye gömlek üretiminin beşte birini gerçekleştiren Çorum'a giderek, Nezahat Kılıç ile görüştüğü bilgisi aktarılıyor.

41- Girişimcilikte Kadın Olmanın Farkı

05.03.2008 tarihinde eklenen "Girişimcilikte Kadın Olmanın Farkı" başlıklı haberde, Kamil Koç Otobüsleri İcra Kurulu Başkanı Sena Kaleli'nin görüşleri aktarılıyor.

42- Kadın Girişimciler - Liderlik Eğitimleri ve İstatistikler

07.02.2008 tarihinde eklenen liderlik eğitimleri ve istatistikler, Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER) Gülseren Onanç'ın verdiği bilgiler ışığında anlatılıyor.

43- Kadın Girişimciler - KAGİDER'in Misyonu

07.02.2008 tarihinde eklenen haberde Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER) Başkanı Gülseren Onanç'ın KAGİDER ile ilgili verdiği bilgiler yer alıyor.

44- Kadın Girişimciler - Bayrak; Gülseren Onanç'ta

07.02.2008 tarihinde eklenen haberde KAGİDER Başkanı Gülseren Onanç'ın, kadın girişimciliğe ilişkin verdiği bilgiler yer alıyor. (42, 43, 44 numaralı haberlerin aynı gün verildiği ve aynı kadın girişimcinin farklı açıklamalarda bulunduğu görülmektedir.)

45- Hazine sorumluluğundan üniversiteye

29.01.2008 tarihinde eklenen "Hazine Sorumluluğundan Üniversiteye" başlığıyla verilen içerikte, Hazineden Sorumlu Eski Devlet Bakanı Ayfer Yılmaz'ın düşünceleri aktarılıyor.

46- Kadın Girişimciler - Bahar Alparslan

09.01.2008 tarihinde eklenen haberde Alba Sigorta Limited Şirketi Ortağı Bahar Alparslan'ın girişimcilikteki başarısı anlatılıyor.

47- Kadın Girişimciler - Aysun Pelik

09.01.2008 tarihinde eklenen haberde Domino Elektronik San. ve Ltd. Şti. Ortağı ve Şirket Müdürü Aysun Pelik'in girişimcilik başarı hikâyesi aktarılıyor.

48- Kadın Girişimciler - Gülay Yüceer

05.12.2007 tarihinde eklenen içerikte Hatay KAGİD Başkanı ve Canan Büro Mobilyaları San. Tic. Ltd. Şti. Ortağı Gülay Yüceer'in Antakya'da gerçekleştirdiği girişim anlatılıyor.

49- Kadın Girişimciler - Berna İlter

05.12.2007 tarihinde eklenen haberde BRN Yatak Baza Ev Tekstili Şirketi Ortağı Berna İlter'in başarı hikâyesine yer veriliyor.

50- Rol Model Kadın Girişimci: Aynur Bektaş

06.11.2007 tarihinde eklenen haberde Hey Tekstil CEO'su, TOBB Kadın Girişimciler İstişare Kurulu Başkanı Aynur Bektaş'ın girişimcilik başarı hikâyesi anlatılıyor.

TEB KOBİ TV'de kadın girişimcilerle ilgili yukarıda detayları verilen haberlerin, 6 Kasım 2007 - 25 Mayıs 2016 tarihleri arasında toplam 50 haber olarak verildiği tespit edilmiştir. İlgili tarihlerden günümüze kadar ise kadın girişimciler ile ilgili herhangi başka bir habere yer verilmediği görülmüştür. Söz konusu tarihler arasında verilen haberler, kendi içerisinde değerlendirildiğinde, haberlerin 25'inin doğrudan kadın girişimcilerin başarı hikâyelerinden, 21'nin kadın girişimleri ilgilendiren kredi, istihdam, araştırma, destek vb. içeriklerden oluşan bilgilendirme amaçlı haberlerden, 4'ünün de bir kadın girişimcinin özel hayatını ele alan haberlerden oluştuğu sonucu ortaya çıkmıştır. Elde edilen bulgulara göre Türkiye'de kadın girişimci sayısında henüz istenilen düzeye ulaşamadığı, toplumsal cinsiyetin uzantısı olarak kadın girişimcilerin erkek girişimcilerin gölgesinde kaldığı anlaşılmıştır.

Haberler, tek tek yazar tarafından TEB KOBİ TV'de verilen haber videoları izlenerek ve ilgili yazılı belgeleri okunarak analiz edilmiştir. Haberlerin video ve metin içeriklerine bakıldığında,

Tekin'in (2005: 318-319) kadınları girişimciliğe yönlendiren esaslar olarak gösterdiği şu sınıflandırmaları görmek mümkündür:

- Kadınlar, bir iş fikri veya hayali olan bir düşünceyi gerçekleştirme amacına sahiptir.
- Kadınlar, başarıya ihtiyacı ve güdüsüne sahiptir.
- Kadınlar, bir meslek bilgisine veya diplomaya sahip olarak kendilerine ait işyerinde bağımsız olarak çalışmak isterler.
- Kadınlar, ailede sadece bir kişinin çalışmasıyla elde edilen gelire geçinmenin zorluğunun farkındadırlar.
- Kadınlar, kendileri için ücretli istihdam imkânlarının az olması ya da çalışma için başka seçeneklerin bulunmadığını bilirler.
- Kadınlar, geleneksel ev içi sorumluluklarının olması ve çocuk bakımevlerinin yetersizliği gibi nedenlerle evde yapılan girişimciliğe (tekstil, el sanatları, halı vb.) yönelmişlerdir.
- Kadınlar ayrıca daha iyi gelir sağlama, yüksek sosyal statü isteği vb. düşüncelerle girişimcilik alanında kendilerini göstermeye başlamışlardır.

İnceleme sırasında kadın girişimcilerle ilişkili resmi bilgilerin de verildiği dikkat çekmiştir. Literatürde de bu konuyla ilgili bazı bilgiler şöyledir: Türkiye’de kadınların işgücüne katılım oranları 2014 yılında yüzde 30,3 olmuştur. Kadınların iş durumları değerlendirildiğinde 100 kadından sadece 12,8’inin kendi işine sahipken; yani işveren konumundayken, 51,1’inin herhangi bir ücret ya da yevmiye karşılığında çalıştığı bilinmektedir. 2014 yılı sonu itibariyle çalışan kadın istihdamının yüzde 33’ü tarım sektöründe, yüzde 17,1’i sanayi sektöründe yer almaktadır. Ayrıca kadınların yüzde 60,2’si ücretli ya da yevmiyeli, 29,5’i ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmadan çalışan kadınların oranı ise yüzde 48,4’tür (KSGM, 2014).

Gerek literatür bilgileri gerekse de TEB KOBİ TV’de verilen videolarda ve okunan haberlerde de görüldüğü kadarıyla, girişimci kadınlar; kendilerine güvenen, sabırlı dayanıklı, sebat eden, risk alabilen, ikna gücü olan, inisiyatif kullanabilen kişilik özelliklerine sahiptirler. Kadın girişimcinin, çalışma hayatı içinde diğer çalışma şekillerine göre daha fazla özerklik alanı bulunmaktadır. Kadın girişimci; işe yönelik kısa ve uzun süreli planlar yapma ve kaynakları en verimli şekilde kullanma, insan ilişkileri kurma ve sürdürme, işinde edindiği deneyimleri verimli şekilde aktarma vb. gibi konularda da beceri kazanmaktadır. Kadın girişimciler, ailelerinden aldıkları desteklerle hobi olarak yaptıkları işlerini ticarete dönüştürerek, iş hayatına atılmaktadırlar (İpçioğlu, 2012: 76).

Kadın girişimciler, yukarıda ifade edilen bilgilere göre girişimcilik alanında kendilerinden söz ettirmeye başlamışlardır. Ancak TEB KOBİ TV’de verilen bilgiler ışığında gerçekleştirilen incelemeler göstermiştir ki, Türkiye’de kadın girişimciliği artırma yolunda yapılan çalışmalar söz konusudur; ancak henüz kadın girişimci sayısı istenilen düzeyde değildir.

5. Sonuç

Anadolu’da kadınlara ilişkin bir laf vardır, “Elinin hamuruyla erkeğin işine karışma” şeklinde. Günümüzde gelinen süreçte kadınların artık elinin hamuruyla pek çok alanda olduğu gibi girişimcilik alanında da aktif olarak rol aldıkları bilinmektedir. Bu bağlamda kadının toplumsal cinsiyetin gölgesinde, erkeğin iş kolları arasında bulunan girişimcilik gibi bir alanda da görünür olduğunu söylemek mümkündür. Dün, ailesinin gerçek yöneticisi olan kadın, bugün ailesinin dışındaki bir alanda da “ben de varım” diyerek, iş dünyasında kendi adından söz ettirmeyi başarmıştır. Böylelikle aile ekonomisine katkı sağlarken, ülke ekonomisi için de elini taşın altına koymayı öğrenmiş ve ekonomiye yön verir hale dönüşmüştür. Bu durum önemli bir

ivmedir; ancak hâlâ girişimci kadınların istenilen sayıda çok olmadığı da yine izlenen ve okunan haber içeriklerinde elde edilen bilgidir.

Gerçekleştirilen değerlendirmelerin sonucuna göre kadın girişimcilerle ilgili verilen haberlerin 6 Kasım 2007 - 25 Mayıs 2016 tarihleri arasında sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Adı geçen tarihlerden günümüze kadar ise ne yazık ki hiçbir paylaşımın yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu anlamda girişimcilik konusunda gerçekleştirdiği çalışmalarla dikkat çeken TEB KOBİ TV’de verilen haberlerin, kadın girişimcilik konusunda yeterli olmadığını söylemek mümkündür.

TEB KOBİ TV’de ülke ekonomisine katkı sağlayan kadın girişimcilerin daha fazla görünür olması, ilgili kanalın kadın girişimcilik üzerine gerçekleştirilen haber ve görüntüleri sayfasına daha fazla taşınması, kadın girişimcilerin varlığına dikkat çekmesi bakımından önemlidir. Zira TEB KOBİ TV, girişimcilere yönelik yayın yapan bir kanal olma özelliği ile bilinmektedir. Bu yönüyle adı geçen kanalda yer alan kadın girişimci/lik haber ve videoları, toplumun kadın girişimciye olan ilgisinin de şekillenmesine katkı sağlarken, aynı zamanda kadın girişimcilerin de bilinçlenmesi bakımından değerli olarak görülmektedir. TEB KOBİ TV’de verilen kadın girişimci/lik haberlerinin attırılması, günümüzde de benzer konulu haber ve videoların güncel şekilde verilmeye başlanmasıyla birlikte, kadın girişimcilerin görünürlük oranları artacak ve kadınlar erkeğin gölgesinde kalmaktan kurtulacaktır. Bu da kadın girişimcilerin toplumsal cinsiyet bağlamında erkeğin gerisinde kalmadığını göstermesi açısından önemli olacaktır.

Kaynakça

- Bhasin, K. (2003) “Toplumsal Cinsiyet-Bize Yüklenen Roller”, Çeviren: Kader Ay, İstanbul: Kadınlarla Dayanışma Vakfı KADAV Yayınları.
- Başar, E., Altın, Hasan ve Doğan, V. (2013) “Meslek Yüksekokulları İçin Girişimcilik”, 2. Baskı, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Çalışır, G. (2016) “İletişim ve Halkla İlişkiler Bağlamında Girişimcilik: Kadın Girişimcilik”, Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi, 02 (01): 89-103.
- Demirel, E. T. ve Akbıyık, N. (2009) “Girişimcilik Kavramı ve Ortaya Çıkışı”, Girişimcilik ve Küçük İşletmeler, (Editörler: Mehmet Tikici, Ali Aksoy), 1. Baskı, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Döm, S. (2010) “Girişimcilik ve Küçük İşletme Yöneticiliği”, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Erdoğan, Z. B. (2009) “Girişimcilik ve KOBİ’ler, Teori ve Uygulama”, 2. Baskı, Bursa: Ekin Yayınevi.
- Giddens, A. (2000) “Sosyoloji”, Çeviren: Cemal Güzel ve Hüseyin Özel, Ankara: Ayraç Yayınevi.
- Güney, S. (2008). “Girişimcilik, Temel Kavramlar ve Bazı Güncel Konular”, Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Gürol, M. A. (2006) “Küresel Arenada Girişimci ve Girişimcilik”, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Henslin, J. M. (2003) “Social Problems”, New Jersey: Prentice Hall.
- İpçioğlu, İ. (2012). “Girişimcilik ve Kadın”, Girişimcilik ve KOBİ’ler – Kavramlar, Sorunlar ve Çözüm Önerileri, (Editör: Zafer Erdoğan), Bursa: Ekin Yayınevi.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü-KSGM (2014) Türkiye’de Kadınların İşgücüne Katılımı ve İstihdamı, Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, <http://kadininstatusu.aile.gov.tr/data/542a8e86369dc31550b3ac33/KSGM%20%C4%B0%C5%9EG%C3%9CC%C3%9C.pdf> (16.03.2016)
- Kahraman, L. vd. (2014) “Nevşehir Hacıbektaş Veli Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Algısı Araştırması”, Turkish Studies – International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, Volume: 9/2, Vinter 2014: 811-831, Ankara, Turkey.
- Küçük, O. (2013) “Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi”, 6. Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Luecke, R. (2010) “Girişimcinin El Kitabı”, (Çeviren: Ümit Şensoy), 2. Baskı, İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Oglesby, C. A., Hill, K.L. (1993) “Gender and Sport”, Handbook of Resarch on Sport Pshchology, New York: Macmillian Publishing Company.
- Outhwiate, W. (2003) “The Blackwell Dictionary of Modern Social Thought”, USA: Blackwell Publishing.
- Ökten, Ş. (2009) “Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Güneydoğu Anadolu Bölgesinin Toplumsal Cinsiyet Düzeni”, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2/8 Yaz, 2009: 303-312.
- Pilcher, J., Whelehen, I. (2004) “50 Key Concepts in Gender Studies”, London: Sage Publications.
- Scott, J. W. (2007) “Toplumsal Cinsiyet: Faydalı Bir Analiz Kategorisi”, Çeviren: Aykut Tunç Kılıç, İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Tekin, M. (2005) “Girişimcilik”, Konya: Günay Ofset Matbaacılık.
- Top, S. (2006) “Girişimcilik Keşif Süreci”, İstanbul: Beta Yayınları.
- Yaşın Dökmen, Z. (2004) “Toplumsal Cinsiyet: Sosyal Psikolojik Açıklamalar”, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- <http://www.tebkobitv.com/> (1-30.06.2017)